

Olavi Ristola

SUKSITEOLLISUUTTA ANTTILANMÄELLÄ

Vielä 1960-luvulla oli Lahdessa, Anttilanmäellä Kurhilankadulla oikea vanhanajan suksipaja, Hilpisen suksitehdas. Se oli omakotitalon tontilla oleva puinen suurehko piharakennus. Siellä valmistettiin yhdestä puusta tehtyjä niin sanottuja kokopuusuksia. Ne olivat tummanruskeita, pintakäsittelyaine oli siihen aikaan ainoastaan terva. Mieleen jäi erikoisesti niiden vahva tervan tuoksu – koko pajassa leijui vahva tervan haju.

Ainakin anttilanmäkeläisillä oli siinä 1940-60-lukujen aikaan valtaosa Hilpisen suksia. Se oli ylivoimaisesti yleisin suksimerkki, ja siihen oli hyvät syyt. Verstaas oli lähellä ja myynti tapahtui suoraan tehtaalta. Suksimestari lopetti vähäksi aikaa hommat ja ryhtyi kauppamieheksi. Muistelen, että hinnat olivat aika kohtuulliset ainakin meille ”vanhoille” asiakkaille ja suurkuluttajille. Aina löytyi aika äkkiä sopivat parit eikä siinä paljon muita kriteerejä ollut kuin sopiva pituus ja ettei ollut järin kiero pari. Vielä etuihin kuului huolto, joka oli suuri asia. Kun toinen sukki katkesi – ja sitä tapahtui kokopuusuksien aikaan ainakin kerran talvessa, joskus useimminkin, tosin silloin ei peltipaikkakaan ollut suksissa mikään harvinaisuus – ei muuta kuin pajalle kiireesti ehjän suksen kanssa. Pari löytyi varmasti ja äkkiä. Siinä ei montaa tuntia hyvää hiihtoaikaa hukkaantunut, ja kun kyseessä oli Hilpisen suksiparin vaihto, se oli aika halpa. Tuskin olisi yhtä hyvin käynyt, jos suksen kärjessä olisi ollut toisen firman merkki.

Vielä suksipajan etuihin kuului meille suurkuluttajille, että sukset saattoi viedä pajalle tervattavaksi. Ja kun sen aikaiset yhden puun sukset tahtoivat kärjistä oijeta, etenkin keväällä vesikelien aikaan, ne myös pantiin paininpuuhun ainakin yhdeksi päiväksi. Ja taas oli kärjissä kaarevuutta ja sukset huollon jälkeen lähes uuden veroiset.

Muistelen, että asiakaspalvelu oli erittäin hyvää meille melko nuorille asiakkaille. Ja kyllä siellä verstaassa käynti oli muutenkin mukava tapahtuma, koska koko tuotanto oli siinä nähtävillä. Toisessa päädyssä olivat koneet ja toisessa tervausvalmiit sukset seinustalla pystyssä pitkässä rivissä.

Sellaista oli suksiteollisuus vielä 60-luvun alussa.